

Atıfta Bulunmak İçin / Cite This Paper: İslam, A. ve İmamoğlu, O. (2019). "Spor Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Ordu Üniversitesi Örneği)", *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8 (Ek Sayı 1): 1313-1324
Geliş Tarihi / Received Date: 25.09.2018 **Kabul Tarihi / Accepted Date:** 18.12.2018

Araştırma Makalesi

SPOR EĞİTİMİ ALAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ (ORDU ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Öğr. Gör. Ahmet İSLAM

Ordu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
ahmetislam@odu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-6735-1583

Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yařar Dođu Spor Bilimleri Fakóltesi, Spor Yöneticiliği Bölümü
osmani@omu.edu.tr

ORCID ID: 0000-001-6671-6042

Öz

Bu araştırma, Spor eğitimi alan öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliğine Yönelik Tutumlarını (BEÖYTÖ) belirlemek amacıyla yapılmıştır. Tarama modelindeki araştırma Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda 2017/2018 Eğitim-Öğretim yılında öğrenim gören Öğretmenlik ve Spor Yöneticiliği bölümleri öğrencileri arasında gerçeleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak, "Beden Eğitimi Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (BEÖYTÖ)" kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiksel işlemlerden frekans analizi yapılarak hem frekans değerleri (n) hem de % frekans değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca araştırmada değişkenler arasındaki farkı bulabilmek amacıyla t-testi, Varyans analizi sonrası Duncan, Kruskal-Wallis testi, sonrası Dunn çoklu karşılaştırma testleri kullanılmış ve sonuçları harfli gösterim şeklinde ifade edilmiştir. Araştırmada, beden eğitimi öğretmen adaylarının cinsiyet, yaş, sınıf ve spor branşı değişkenlerinde anlamlı farklılığa rastlanmakla birlikte bölüm değişkeninde ise anlamlı bir farklılığının olmadığı görölmüştür. Araştırma sonucunda, spor eğitimi alan öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmenliği Mesleğine yönelik olarak orta düzeyde tutuma sahip oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tutum, Beden Eğitimi, Spor, Öğretmen

THE EXAMINATION OF ATTITUDES RELATING TO TEACHING PROFESSIONS OF UNIVERSITY STUDENTS RECEIVING SPORT EDUCATION (SAMPLE OF ORDU UNIVERSITY)

Abstract

This investigation was applied for determining attitudes relating to physical education and sport teaching of students receiving sport education. This investigation used survey model was applied among students receiving education in Physical Education and sport school at 2017/2018 education term. The scale of attitudes relating to physical education and sport teaching was used as data collection tool. The frequency analyze from descriptive statistical processes was used for data analyze and frequency values were estimated. Also, independent samples t-test, One way Anova, Kruskal-Wallis and Duncan and Dunn multiple comparison tests were used for determining difference among variables and results were indicated with letters. In terms of gender, old, class and sport branches variables of teacher candidates, significant difference were determined among groups statistically. According to department variable, significant difference

was not determined among groups. Consequently, it was determined that, students receiving sport education had moderate level attitude relating to physical education and sport teaching.

Keywords: Attitude, Physical Education, Sports, Student

1. GİRİŞ

Beden eğitimi, bireyin beden ve ruh sağlığını korumaya beden becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel koşullara ve katılımcıların özelliklerine göre değiştirilebilen esnek kurallara dayalı oyun, jimnastik gibi spora dönük alıştırma ve çalışmaların tümünü kapsayan etkinliklerdir (İnal, 2013: 6). Beden eğitimi, bireyin beden ve ruh sağlığının gelişmesi için yapılan hareketlerin bütünüdür (Yamaner, 2001: 6). Beden eğitimi, insanın bütününe oluşturan fiziki, ruhi ve zihni vasıflarının bulunduğu yaşın ve genetik potansiyelinin gerektirdiği verim gücüne ulaşması için, bedeni aktiviteler ve oyun yolu ile yapılan faaliyetler bütünüdür (Aracı ve Aracı, 2014: 2). Bir çalışmada spor yapan insanların kişilik özellikleri spor yapmayanlardan ve takım sporu yapanların kişilik özellikleri ferdi spor yapanlardan daha iyi bulunmuştur (Koca vd., 2018: 40). Yine başka bir çalışmada spor yapan öğrencilerin iyi kabul edilebilecek liderlik özelliğine sahip oldukları belirtilmiştir (Çetinkaya ve İmamoğlu: 724). Başka çalışmalarda da sporun kişilik özelliklerinin artırdığı bulunmuştur (Şener, 2018: 11; Yamak vd., 2016: 199; İmamoğlu ve Demirtaş, 2017: 480; İmamoğlu, 2017: 19). Beden eğitimi, fiziksel aktivite yoluyla, kişinin; fiziksel, ruhsal ve sosyal becerilerinin optimum düzeye çıkmasıdır (Günsel, 2004). Nitelikli insanlardan oluşan bir toplumun gücü sanatsal ve kültürel etkinliklere verilen değerden gelmektedir. Çağdaş toplumların nitelikli insanları, okuyan, tartışan, sorgulayan, araştıran, bilimsel düşünceye inanan, duygularını özgürce ifade edebilen, estetik duyguları gelişmiş, insani değerleri yücelmiş niteliklerle donanmalıdır (İmamoğlu ve Koca, 2018: 2). Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesine göre; öğretmenlik, devletin eğitim-öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler (Çöndü, 1999: 11). Bireylerin toplumsal yaşamlarını sürdürmesinde iş bölümü sonucu ortaya çıkmış olan meslek önemli bir yere sahiptir (Sönmez vd., 2000). Mesleki tutumlar; bireylerin mesleklerini yerine getirmesinde etkili olmaktadır. Bireylerin mesleklerini geliştirmesi, aynı mesleğin başkaları tarafından yapılmasının engellenmesi, meslektaşlar arasında iletişim kurulması, mesleki saygınlık kazanma gibi durumlarda mesleki dayanışma ortaya çıkmaktadır. Buna bağlı olarak bireyin mesleğine göstermiş olduğu duyarlılık bireyden bireye değişiklik göstermektedir (Korkmaz, 2009: 47). Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır. Yukarıda belirtilen nitelikleri

kazanabilmeleri için hangi eğitim kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yükseköğrenim görmelerinin sağlanması esastır (Özdemir ve Yalın, 1999: 13). Beden eğitimi ve spor yüksekokulları branş öğretmeni yetiştirilmesinin yanı sıra antrenörlük ve spor yöneticisi de yetiştirmektedir. Özellikle branş öğretmeni açığının giderilmesi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bünyesindeki okullarda okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması ve stajlarını gerçekleştirmektedirler (Tunç, 1999).

Tutum insanların belli bir objeyi, bireyi, bir grubu, bir kurumu ya da bir düşünceyi kabul etme ya da reddetme yönünde davranmaya dönük duygusal bir hazır olma halidir. Tutumlar değişik faktörlerden etkilenebilir. Örneğin giysilerin renklerinin bile bireyler üzerinde etkilerinden dolayı algısal farklılıklar yarattığı belirtilmiştir (Yamaner ve İmamoğlu, 2018: 518). Başka bir çalışmada güzel sanatlar eğitim alan bireylerin almayanlara göre kendilerini daha olumlu algıladıkları sonucuna varılmıştır (İmamoğlu, 2017: 382). Tutumların üç ögesi bulunmaktadır. Bunlar, düşünce, duygu ve davranıştır. Bir öğrencinin sınavlarda kopya çekebilmesine karşı olmasına ilişkin tüm bilgi ve görüşleri, bu konudaki öğrenci tutumunun düşünce ögesini oluşturmaktadır. Öğrencinin kopya çekenleri düşündüğü zaman rahatsız olması duygu ögesini meydana getirmektedir. Öğrencinin, kopya çeken öğrencileri gördüğünde onlara izin vermemesi ya da onları şikayet etmesi de davranış ögesini göstermektedir (Kaya vd., 2014: 221). Tutum bireyin kazanmış olduğu kişilik özelliklerinin bir parçasıdır, koşullanma veya gözlem ve taklit yoluyla öğrenilmektedir (Morgan, 2000: 363). Tutumun doğrudan gözlenmesi mümkün değildir ancak bireye atfedilen bir eğitim olduğu ifade edilebilir (Kağıtçıbaşı, 1999: 102). Çeliköz ve Çetin'in (2004) ifadesine göre, beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları, öğretmenlik mesleğine karşı olumlu bir tutum içerisinde olurlar ise öğretmenlik mesleğini eksiksiz yerine getireceklerini, yaratıcı düşünceyi geliştirecekleri öğrencilerini kolay bir şekilde motive edeceklerini, zamanı daha verimli kullanacaklarını ve yeniliklere açık olduklarını düşünmek mümkündür.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Ordu üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumları ortaya koymaktır.

2.2. Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evreni, Ordu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda 2017/2018 Eğitim-Öğretim yılında öğrenim gören beden eğitimi öğretmenliği ve spor yöneticiliği bölümleri 1., 2., 3., ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Çalışmanın

örneklemini ise, 123'ü kadın 199'u erkek olmak üzere toplam 322 öğrenci oluşturmuştur. Anket uygulanan 322 öğrenci basit tesadüfi örnekleme yoluyla seçilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Ünlü (2011) tarafından geliştirilen, 12'si olumlu ve 11'i olumsuz toplam 23 maddeden oluşmakta olan "Beden Eğitimi Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (BEÖYTÖ)" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Ölçek "Mesleğe Yönelik Sevgi" ve "Mesleğe Yönelik Kaygı" olmak üzere iki alt boyuttan oluşmuştur. Ölçeğin "Mesleğe Yönelik Sevgi" boyutu 13 madden meydana gelmiş ve olumlu cümleler içermiştir. Ölçeğin "Mesleğe Yönelik Kaygı" boyutu ise 10 maddeden meydana gelmiş ve olumsuz cümleleri içermiştir. Ölçek beş dereceli Likert tipi bir ölçektir. Beş dereceli ölçekte olumlu maddeler "Kesinlikle Katılmıyorum (5)", "Katılmıyorum (4)", "Kararsızım (3)", "Katılıyorum (2)" ve "Kesinlikle Katılıyorum (1)" şeklinde puanlanırken olumsuz maddeler için ters puanlama yapılmıştır. Ölçek, ortalamalar üzerinden hesaplama yapmak için belirlenen aralık katsayısı ise; 1-1.80 puan aralığı "çok düşük tutum", 1.81-2.60 puan aralığı "düşük tutum", 2.61- 3.40 puan aralığı "orta düzeyde tutum", 3.41-4.20 puan aralığı "yüksek tutum", 4.21-5.00 puan aralığı "çok yüksek tutum" olarak hesaplanmıştır. Ölçekten alınacak en düşük puan 25 en yüksek puan 115'tir. Ölçekten alınan puanlara ilişkin değerlendirme yapabilmek amacıyla aralık katsayısı belirlenmiştir. Buna göre 23-41 puan aralığı "çok düşük tutum", 42-60 puan aralığı "düşük tutum", 61- 79 puan aralığı "orta düzeyde tutum", 80-98 puan aralığı "yüksek tutum" ve 99-115 puan aralığı "çok yüksek tutum" olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları hesaplanmış birinci alt faktör için, 90; ikinci alt faktör için, 86 ve ölçeğin tamamı için, 88 olarak belirlenmiştir. Çalışmada, araştırmacı tarafından geliştirilen öğrencilerin "kişisel bilgi formu" ile demografik bilgileri de araştırılmıştır. Böylece ölçek puanlarının demografik değişkenlere göre analiz edilmesi amaçlanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Ankette yer alan soruların frekans analizi yapılarak hem frekans değerleri (n) hem de % frekans değerleri hesaplanmıştır. Verilerin normal dağılım kontrolü Kolmogorov-Smirnov testi ile yapılmıştır. Grup varyanslarının homojenlik kontrolü Levene testi ile yapılmıştır. Verilerin tanıtıcı istatistik değeri olarak parametrik testlerde ortalama ve standart sapma, parametrik olmayan testlerde medyan ve rank ortalamaları hesaplanmıştır. Bağımsız iki grup ortalamasının karşılaştırılmasında Student t-testi kullanılmıştır. Bağımsız ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında varsayımları sağlayan veriler için tek-yönlü Varyans Analizi, varsayımları sağlamayan veriler için Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Varyans analizi

sonrası Duncan, Kruskal-Wallis testi sonrası Dunn çoklu karşılaştırma testleri kullanılmış ve sonuçları harfli gösterim şeklinde ifade edilmiştir. Ölçeğin güvenilirliğinin değerlendirilmesi için iç tutarlık katsayısı Cronbach alfa hesaplanmıştır. Hesaplamalarda ve yorumlamalarda %5 önem düzeyi kullanılmıştır. Tüm hesaplamalar SPSS v25 (IBM Inc., Chicago, IL, USA) istatistik paket programı ile yapılmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmaya 123'ü (% 38,2) kadın 199'u erkek (% 61,8) olmak üzere toplam 322 Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencisi katılmıştır (Tablo 1). Araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin cinsiyet, öğrenim gördükleri bölüm ve okumakta oldukları sınıflarına göre dağılımları Tablo 2 ve 3'de verilmiştir. Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin 173'ünün (% 53,73) "Öğretmenlik Bölümü" öğrencisi, geriye 147 (% 45,65) öğrencinin ise "Spor Yöneticiliği Bölümü" öğrencisi olduğu görülmektedir. Çalışmada cevap vermeyen 2 öğrenci (% 0,62) ise öğrenim gördüğü bölüm sorusunu cevapsız bırakmıştır. Çalışmaya katılan toplam 322 öğrencinin 116'sı (% 36,02) okudukları bölümlerin 1. sınıfında, 90'ı (% 27,95) 2. sınıfında, 60'ı (% 18,63)'ü 3. sınıfında ve geriye kalan 55'i (17,08) ise 4. sınıfında okumakta, cevap vermeyen 1 öğrencide (0,31)'i oluşturmaktadır (Tablo 3).

Tablo 1. Ankete Katılanların Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Cinsiyet	Sayı	%
Kadın	123	38,20
Erkek	199	61,80
Toplam	322	100,00

Tablo 2. Ankete Katılanların Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlerine Göre Dağılımları

Seçenekler	Sayı	%
Öğretmenlik	173	53,73
Spor Yöneticiliği	147	45,65
Cevap Vermeyen	2	0,62
Toplam	322	100,00

Tablo 3. Ankete Katılanların Öğrencilerin Okudukları Sınıf Düzeyine Göre Dağılımları

Seçenekler	Sayı	%
1. Sınıf	116	36,02
2. Sınıf	90	27,95
3. Sınıf	60	18,63
4. Sınıf	55	17,08
Cevap Vermeyen	1	0,31
Toplam	322	100,00

Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının; "cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf ve spor branşı" değişkenleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar arasındaki ilişkileri belirlemek amacı ile yapılan istatistik analizlerin sonuçları ise sırasıyla Tablo 4, 5, 6, 7, 8 'de açıklanmıştır.

Tablo 4. Cinsiyet Değişkeni Açısından Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	p-Değeri
Mesleğe Yönelik Saygı	Kadın	123	51,85	6,373	0,132 (t=1,508)
	Erkek	199	50,64	7,401	
	Toplam	322	51,10	7,041	
Mesleğe Yönelik Kaygı	Kadın	123	23,32	7,548	0,006** (t=-2,748)
	Erkek	199	25,99	9,801	
	Toplam	322	24,97	9,088	
Öğretmenlik mesleği toplam tutum	Kadın	123	75,17	8,215	0,165 (t=-1,391)
	Erkek	199	76,63	10,453	
	Toplam	322	76,07	9,672	

$\bar{X}$, ortalama; SS, standart sapma; t, Student t-testi; **, istatistiksel olarak önemlidir (p<0.01)

Öğrencilerin cinsiyet değişkeni açısından “Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (BEÖYTÖ)” arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla t-testi yapılmıştır. T-testi sonuçları ve tanıtıcı istatistik değerleri Tablo 4’de verilmiştir. Ölçeğin mesleğe yönelik saygı alt boyutu ve öğretmenlik mesleği toplam tutum puanlarının alt boyutlarında cinsiyete göre (p>0,05) anlamlı farklılık bulunmazken, ölçeğin mesleğe yönelik kaygı alt boyutunda erkeklerin tutum puanlarının kadınların tutum puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir(p<0,01).

Tablo 5. Yaş Değişkeni Açısından Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

	Yaş	n	$\bar{X}$	SS	P-Değeri
Mesleğe Yönelik Saygı	18 ve altı	43	50,30BC	6,468	0,027* (F=2,772)
	19-20 yaş	158	51,94AB	6,948	
	21-22 yaş	75	49,47C	7,509	
	23-24 yaş	28	50,07BC	7,216	
	25 ve üstü yaş	15	54,47A	5,055	
	Toplam	319	51,09	7,051	
Mesleğe Yönelik Kaygı	18 ve altı	43	24,09	6,754	0,145 (F=1,719)
	19-20 yaş	158	25,02	9,234	
	21-22 yaş	75	26,17	10,025	
	23-24 yaş	28	25,89	10,322	
	25 ve üstü yaş	15	19,80	4,263	
	Toplam	319	25,00	9,118	
Öğretmenlik Mesleği Toplam Tutum	18 ve altı	43	74,40	7,493	0,513 (F=0,820)
	19-20 yaş	158	76,96	10,247	
	21-22 yaş	75	75,64	10,122	
	23-24 yaş	28	75,96	10,087	
	25 ve üstü yaş	15	74,27	5,405	
Toplam	319	76,09	9,695		

$\bar{X}$, ortalama; SS, standart sapma; F, Tek-yönlü varyans analizi; *, istatistiksel olarak önemlidir (p<0.05)

Tukey testine göre, ortak harfi olmayan gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak önemlidir (p<0,05)

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin yaş değişkeni açısından “Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (BEÖYTÖ)” arasında ilişkiyi belirlemek

amacıyla varyans analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, ölçeğin mesleğe yönelik saygı boyutunda yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Farklı yaş gruplarının belirlenmesi amacıyla yapılan Tukey testi sonucunda, 25 ve üstü yaş grubunun puan ortalaması 19-20 yaş grubu hariç tüm yaş gruplarından anlamlı derecede yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Ölçeğin mesleğe yönelik kaygı boyutunda ve toplam tutum puanında ise yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 6. Bölüm Değişkeni Açısından Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

	Bölüm	n	$\bar{X}$	SS	P-Değeri
Mesleğe Yönelik Saygı	Öğretmenlik	173	50,76	6,985	0,346 ($t=-0,943$)
	Spor Yöneticiliği	147	51,51	7,155	
	Toplam	320	51,11	7,062	
Mesleğe Yönelik Kaygı	Öğretmenlik	173	25,66	9,056	0,163 ($t=1,400$)
	Spor Yöneticiliği	147	24,23	9,134	
	Toplam	320	25,00	9,106	
Öğretmenlik Mesleği Toplam Tutum	Öğretmenlik	173	76,42	9,511	0,532 ($t=0,625$)
	Spor Yöneticiliği	147	75,74	9,914	
	Toplam	320	76,11	9,689	

$\bar{X}$, ortalama; SS, standart sapma; t, Student t-testi

Tablo 6 incelendiğinde bölüm değişkeni açısından öğrencilerin “Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (BEÖYTÖ)” arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla t-testi yapılmıştır. Analiz sonucunda, ölçeğin hem toplam tutum puanlarında hem de mesleğe yönelik saygı ve mesleğe yönelik kaygı boyutunda anlamlı bir farklılığın olmadığı ortaya çıkmıştır ($p>0.05$).

Tablo 7. Sınıf Değişkeni Açısından Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

	Sınıf	n	Medyan	Rank Ortalaması	P-Değeri
Mesleğe Yönelik Saygı	1	116	53,00AB	158,81	0,048* ($H=2,396$)
	2	90	55,00A	182,02	
	3	60	49,50B	140,93	
	4	55	51,00AB	153,13	
	Toplam	321	53,00		
Mesleğe Yönelik Kaygı			$\bar{X}$	SS	0,164 ($F=1,712$)
	1	116	25,00	9,164	
	2	90	23,56	8,831	
	3	60	25,20	7,800	
	4	55	27,05	10,434	
Toplam	321	24,98	9,098		
Öğretmenlik Mesleği Toplam Tutum			$\bar{X}$	SS	0,389 ($F=1,010$)
	1	116	76,23	9,916	
	2	90	75,94	10,008	
	3	60	74,53	7,918	
	4	55	77,65	10,380	
Toplam	321	76,08	9,687		

$\bar{X}$, ortalama; SS, standart sapma; F, Tek-yönlü varyans analizi; H, Kruskal-Wallis testi

* , istatistiksel olarak önemlidir ($p<0.05$); Dunn testine göre, ortak harfi olmayan gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak önemlidir ($p<0,05$)

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin sınıf değişkeni açısından “Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (BEÖYTÖ)” arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla varyans analizi/Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Analiz sonucunda, ölçeğin mesleğe yönelik saygı alt boyutunda sınıflar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Farklı sınıfların belirlenmesi amacıyla yapılan Dunn çoklu karşılaştırma testi sonucunda 2. sınıfta okuyanların toplam puan ortalamalarının 3. sınıfta okuyulardan anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Ölçeğin Mesleğe Yönelik Kaygı boyutunda ve toplam tutum puanlarında ise sınıflara göre anlamlı bir değişim göstermemiştir ($p>0.05$).

Tablo 8. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Spor Branşı Değişkeni Açısından Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

	Spor Branşı	n	$\bar{X}$	SS	P-Değeri
Mesleğe Yönelik Saygı	Branşı yok	49	48,37	7,697	0,003** (t=-2,952)
	Branşı var	267	51,57	6,851	
	Toplam	316	51,08	7,072	
Mesleğe Yönelik Kaygı	Branşı yok	49	27,96	9,287	0,015* (t=2,450)
	Branşı var	267	24,51	9,019	
	Toplam	316	25,04	9,132	
Öğretmenlik Mesleği Toplam tutum	Branşı yok	49	76,33	10,635	0,872 (t=0,162)
	Branşı var	267	76,08	9,541	
	Toplam	316	76,12	9,701	

$\bar{X}$, ortalama; SS, standart sapma; t, Student t-testi

*, istatistiksel olarak önemlidir ($p<0.05$); **, istatistiksel olarak önemlidir ($p<0.01$)

Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin spor branşı değişkeni açısından “Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (BEÖYTÖ)” arasında ilişkiyi belirlemek amacıyla t-testi yapılmıştır. Analiz sonucunda, ölçeğin mesleğe yönelik saygı ve mesleğe yönelik kaygı boyutunda spor branşı olup olmaması bakımından farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Mesleğe Yönelik Saygı boyutunda spor branşı olanların puan ortalaması daha yüksek bulunurken, Mesleğe Yönelik Kaygı boyutunda spor branşı olmayanların puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur. Öğretmenlik mesleği toplam tutum puanlarında ise istatistiksel olarak anlamlı bir değişim bulunmamıştır ($p>0.05$).

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırma Ordu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda 2017/2018 Eğitim-Öğretim yılında öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ile Spor Yöneticiliği bölümlerinde okuyan 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Araştırmaya 123’ü kadın 199’ü erkek olmak üzere toplam 322 öğrenci katılmıştır. Bunun için ele alınan bulguların tartışma ve yorumları aşağıda açıklanmaya çalışılmıştır.

Ulusal ve uluslararası düzeyde öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ile ilgili olarak yapılan pek çok araştırmada yaş, cinsiyet, bölüm, akademik başarı vb. gibi değişkenlerin incelendiğini görmekteyiz. Yapmış olduğumuz araştırmamızın bulgularına benzer yönde çeşitli araştırmalarda da öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları olarak olumlu bir tutuma sahip olduklarını görmekteyiz. Sharma ve Dhaiya (2012) de yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin ile ilgili tutumlarını incelemiş bunlardan hem bilim hem de sanat alanında öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik olarak olumlu bir tutuma sahip olduklarını tespit ettiğini belirtmiş; fakat sanat alanında öğretmen adaylarının ise bilim alanındaki öğretmen adaylarına kıyasla daha fazla olumlu bir tutuma sahip olduklarını tespit ettiklerini belirtmişlerdir. Yine Slaybaugh ve ark. (2004) yaptığı çalışmada ise 2.sınıf düzeyinde çeşitli öğretmenlik alanlarında yaptıkları çalışmada bu düzeydeki öğretmen adaylarının oldukça olumlu tutuma sahip olduklarını tespit ettiklerini açıklamışlardır. Benzer bir çalışmada Şahin (2010) da Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik olarak tutumlarını araştırdığı çalışmasında genel olarak erkek ve kadın öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğunu ortaya koyduklarını belirtmişlerdir. Araştırmamızdaki ilk bulgu olan cinsiyet değişkeni açısından Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin BEÖYTÖ arasında farklılık olup olmadığının belirlenmesi için analiz yapılmıştır. Bu araştırmada mesleğe yönelik saygı boyutunda anlamlı bir farklılığa rastlanmazken ($p>0.05$), kaygı boyutunda ise anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0.01$). Araştırmamızda genel olarak beden eğitimi öğretmen adaylarının BEÖYTÖ genelinde ve mesleğe yönelik sevgi boyutundaki alt boyutunda elde ettikleri ortalamaların birbirine yakın olduğu görülmekle birlikte, mesleğe yönelik kaygı boyutunda ise erkeklerin kadınlardan daha fazla tutuma sahip olduğu görülmektedir. Dolayısıyla BEÖYTÖ erkek öğrencilerin kadın öğrencilerden mesleğe yönelik kaygı boyutunda cinsiyet erkek öğrenciler lehine belirleyici olmuştur. Özellikle öğretmenlik mesleğinin öğrenciler arasında saygın bir meslek olarak görülmesine karşın her bir öğrenci öğretmenlik mesleğinin gelecekte yapabilmeleri için kaygı duymaktadır. Başçiftçi vd. (2011)'de yaptığı çalışmada erkeklerin, öğretmenlik mesleğine yönelik olarak daha fazla tutuma sahip olduğunu tespit etmişlerdir. Bizim sonuçlarımız Başçiftçi sonuçları ile uyumludur. Çalışmamızın aksine ise Yalız (2010)'da yaptığı çalışmada cinsiyet değişkeni açısından kız öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla öğretmenlik mesleğine yönelik daha fazla olumlu tutumlara sahip olduğunu tespit etmişlerdir.

Araştırmamızın bir diğer bulgusu olan yaş değişkeninin BEÖYTÖ arasında farklılık olup olmadığının belirlenmesi için varyans analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda BEÖYTÖ

mesleğe yönelik saygı boyutunda anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$). Bu durumda anlamlı bir farklılık ortaya çıkmakla birlikte, mesleğe yönelik kaygı boyutu ile toplam puanlar arasında ise anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Mesleğe yönelik saygı alt boyutunda farklı yaş gruplarının belirlenmesi amacıyla yapılan Tukey testi sonucunda, 25 yaş ve üzerinde olan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine olan tutumlarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Korkmaz (2009)'da yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının yaşlarına bağlı olarak anlamlı farklılıklar gösterdiğini tespit etmiştir. Bu sonuç çalışmamız ile benzerdir. Çalışmamızın aksine, Eroğlu (2013)'de yaptığı çalışmada, yaş değişkeninin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı bir ilişkiye rastlanmadığını belirtmişlerdir. Araştırmamızın bir diğer bulgusu olan bölüm değişkenine göre BEÖYTÖ arasında ilişkiyi belirlemek amacıyla t-testi yapılmıştır. Analiz sonucunda BEÖYTÖ mesleğe yönelik saygı ve mesleğe yönelik kaygı alt boyutlarında ve ölçeğin genelinde anlamlı bir farklılığın olmadığı ortaya çıkmıştır ($p<0.05$). Bu sonuç beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitim görmüş oldukları bölümlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını etkilemediğini ortaya çıkarmıştır. Cinpolat ve ark. (2016) yaptığı çalışmada öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarının Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin toplam tutum puanlarının diğer bölümlerden anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Bu sonuç çalışmamız sonucu ile benzerlik göstermemektedir. Araştırmamızın bir diğer bulgusu olan sınıf değişkenine göre BEÖYTÖ arasında ilişkiyi belirlemek amacıyla istatistik analiz yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda 'BEÖYTÖ'nin mesleğe yönelik saygı alt boyutunda göre anlamlı bir farklılık varken ($p<0.05$), mesleğe yönelik kaygı alt boyutu ve genel toplam tutum puanlarında ise anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). 1. ve 2. sınıflar mesleğe yönelik saygı alt boyutunda daha fazla tutuma sahiptirler. Beden eğitimi öğretmen adaylarının sınıf değişkeni açısından mesleğe yönelik tutumlarını etkilediği görülmektedir. Bakırcı (2015)'de yaptığı çalışmada, beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının sınıf değişkeni açısından farklılıklar gösterdiğini tespit etmiştir. Bu sonuç çalışmamız ile benzerdir. Çalışmamızın aksine, Yalız (2010)'da yaptığı çalışmada sınıf değişkeni açısından kız öğrencilerin erkek öğrencileri açısından öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında bir fark olmadığını tespit ettiklerini belirtmişlerdir. Araştırmamızın son bulgusu olan spor branşı değişkenine göre BEÖYTÖ arasında ilişkiyi belirlemek amacıyla t-testi analizi yapılmıştır. Analiz sonucuna göre, BEÖYTÖ de mesleğe yönelik saygı ve mesleğe yönelik kaygı alt boyutlarında göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkarken ($p<0.05$), ölçeğin genel toplamında ise anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Bu

sonuç, beden eğitim öğretmen adaylarının yapmış oldukları spor branşlarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını etkilemesi şeklinde açıklanabilir. Herhangi bir alanda sportif branşı olan sporcular, öğretmenlik mesleğini daha saygı duyulan bir alan olarak görmektedirler. Ancak bu sportif branşı olan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik kaygılarının daha yüksek olduğunu görmekteyiz. Bu da son yıllarda öğretmenlik atamalarının KPSS, mülakat vb. sınavlar dolayısıyla atanamama durumundan kaynaklandığı düşünülebilir. Eroğlu (2013) yaptığı çalışmada, takım sporları ile uğraşan beden eğitimi öğretmeni adaylarının, bireysel sporlarla uğraşan beden eğitimi öğretmen adaylarına oranla öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuç çalışmamız ile benzer sonuçtadır. Bakırcı, (2015)'de yaptığı çalışmada, öğretmen adaylarının tutum puanlarında ilgilendikleri spor dalı açısından anlamlı farklılığa rastlanmadığını tespit ettiklerini belirtmişlerdir. Bu sonuç çalışmamız ile örtüşmemektedir.

Sonuç olarak, öğrencilerin öğretmenlik mesleği tutum puan ortalamaları orta düzeyde çıkmıştır. Öğretmenlik mesleği toplam tutum puan ortalamalarının orta düzeyde çıkması, beden eğitimi ve spor öğretmeni adayların sportif yeteneklerine, okulu isteyerek seçmelerine, kendilerini beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak özdeşleştirmelerinin yanı sıra lisans sonrası mesleklerini yapamama kaygısının etkili olduğunu söylenebilir. Beden eğitimi öğretmen adaylarının sporun sosyalleşme, sorumluluk, aidiyet ve birliktelik vb. gibi niteliklerinden dolayı öğretmenlik mesleğine olan tutumlarını olumlu yönde artırmaya dönük çalışmalar yapılması tutumlarını olumlu bir şekilde artırabilir. Bunun için formasyon dersleri, kurslar, seminerler gibi eğitsel faaliyetler ile bu alana özgü tutumları artırılabilir. Fakat lisans eğitimlerini tamamladıktan sonra öğretmenlik mesleğini yapmaları ile ilgili önlerindeki engellerin kaldırılması, onların öğretmenlik mesleğine olan kaygılarını ortadan kaldırabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aracı, H. & Aracı, Ş. (2014). Spor Bilimleri Öğretimi, Ankara: Grafiker Matbaacılık
- Bakırcı, Y. (2015). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Aksaray Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Aksaray
- Başçıftçi, F., Yanpınar, O. & Ergül, M. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi: Selçuk Üniversitesi Örneği, International Educational Technology Conference "IETC". 25-27 Mayıs 2011. İstanbul.
- Cinpolat, T., Falıncak, F. & Abakay, U. (2016). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, Spor Bilimleri Dergisi,1(1),38-47
- Çeliköz, N. & Çetin, F. (2004). Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını Etkileyen Etmenler. Milli Eğitim Dergisi, 162,136-145.
- Çetinkaya G. & İmamoğlu G. (2018). Üniversite Spor Eğitimi Öğrencilerin Liderlik Yönelimlerinin Farklı Değişkenlere Göre Araştırılması, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi,11(59), 719-725
- Çöndü, A. (1999). Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Eroğlu, C. (2013). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öz-yeterlikleri Ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Aksaray Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Aksaray
- Günsel, A. M. (2004). İlköğretimde Beden Eğitimi ve Uygulamaları, Ankara:Anı Yayıncılık.

- İmamoğlu, G. (2017). The Comparison of the Self-Perceptions of Individuals with and without Art Education, *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 7(2), 375-384.
- İmamoğlu, G., Koca F., & Gönülateş S. (2018). Spor ve Müzik Eğitimi Öğrencilerinde Görsel Sanatlara Karşı Tutumların Araştırılması, *The Journal of Academic Social Science*, 6(81), 1-13
- İmamoğlu, G. & Demirtaş Ö. (2017). Investigation of Students' Views Who Receive Art and Religious Training about Body Image, *International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS)*, Volume 3 (Special Issue), pp. 476-483
- İmamoğlu, G. (2017). Resim Eğitimi ve Temel Eğitim Öğrencilerinde Umutsuzluk ve Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi. *İdil*, 6(37), 1-20.
- İnal, A.N. (2013). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*.3.Baskı, Ankara:Nobel Akademik Yayıncılık
- Kaya, A., Yurtal, F. D., Kaygusuz, C., Sarı, E., Girgin, G., Şahin, H., Çakır, M.A., Güven, M., Kutlu, M., Balcı, S. & Terzi, Ş. (2014). *Psikolojik Danışma Ve Rehberlik*. (Kaya. A. Ed.). “Bireyi Tanıma ve Bireyi Tanıma Teknikleri” içinde (s.197-297).10. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni İnsan ve İnsanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Koca, F. İmamoğlu G. & İmamoğlu O. (2018). Lise Öğrencilerin Spor Durumu ve Cinsiyete Göre Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(80), 31-42
- Korkmaz, G. (2009). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Yaşam Kalitesini Algılama Düzeyleri ve Mesleki Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Adana
- Morgan, C. T. (2000). *Psikolojiye Giriş*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü Yayınları.
- Ünlü, H. (2011). *Beden Eğitimi Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (BEÖYTÖ) Geliştirilmesi*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 11(4), 2005-2020.
- Özdemir, S. & Yalın, H. İ. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları
- Sharma, S. & Dhaiya, P. (2012). Comparative study of attitude towards teaching of science and arts of B.Ed. students. *Bhartiyam International Journal of Education and Research*. 1(2),85-110.
- Slaybaugh, J., Evans, C., & Byrd, R. (2004). Second-year teachers attitudes toward the teaching profession. *National Forum of Teacher Education Journal. Electronic Volume*, 14,(3), 31-36.
- Sönmez, V., Senemoğlu, N., Alkan, C., Bircan, I., Karakütük, K. & Yanpar, T. (2000). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara:Anı Yayıncılık.
- Şahin, F. G. (2010). Teacher candidates' attitudes towards teaching profession and life satisfaction levels. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2(2010), 5196–5201.
- Şener, O. A. (2018). Personality Traits, Body Image and Trait Anxiety in Athletes Trained Combat Athletes, *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2) ,8-17
- Tunç, A. (1999). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş*. Niğde:Ders Notları.
- Yalız, D. (2010). Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması, *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 7-14
- Yamak, B., İmamoğlu, O. & Çebi, M. (2016). Adölesanların Fiziksel Uygunluk Seviyelerinin Vücut İmajı, Benlik Tasarımı ve Stres Düzeyine Etkisi, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(34), 191-201
- Yamaner, F. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Temel İlkeler*. İstanbul: Ekin Kitabevi
- Yamaner, F. & İmamoğlu, G. (2018). Sport Performance Colors Power and Effect, *Turkish Studies*, Volume 13/15, Spring 2018, 509-520